

Mustaqil gazeta

HURRIYAT

O'zingni angla!

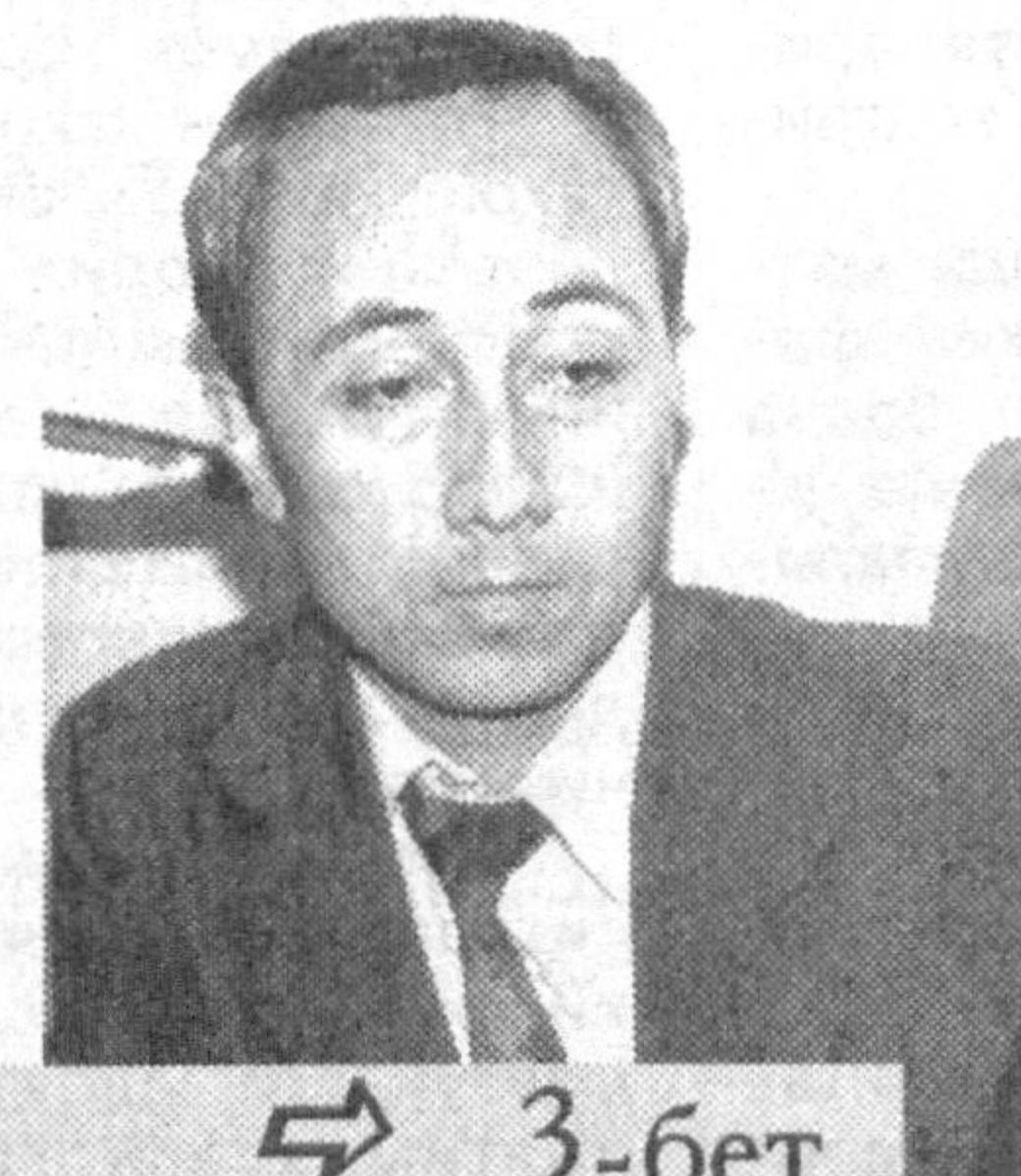
Газетамизга
2008 йил учун
обуна
давом этади.

**Муштариylаримиз
сафида бўлинг!**
Нашр
кўрсаткичи — 233.

1996-yil dekabrdan chiqqa boshlagan * Chorshanba kunlari chiqadi * 2008-yil 2-aprel, №16 (574) * E-mail: hurriyat@mail.ru * http://www.hurriyat.uz

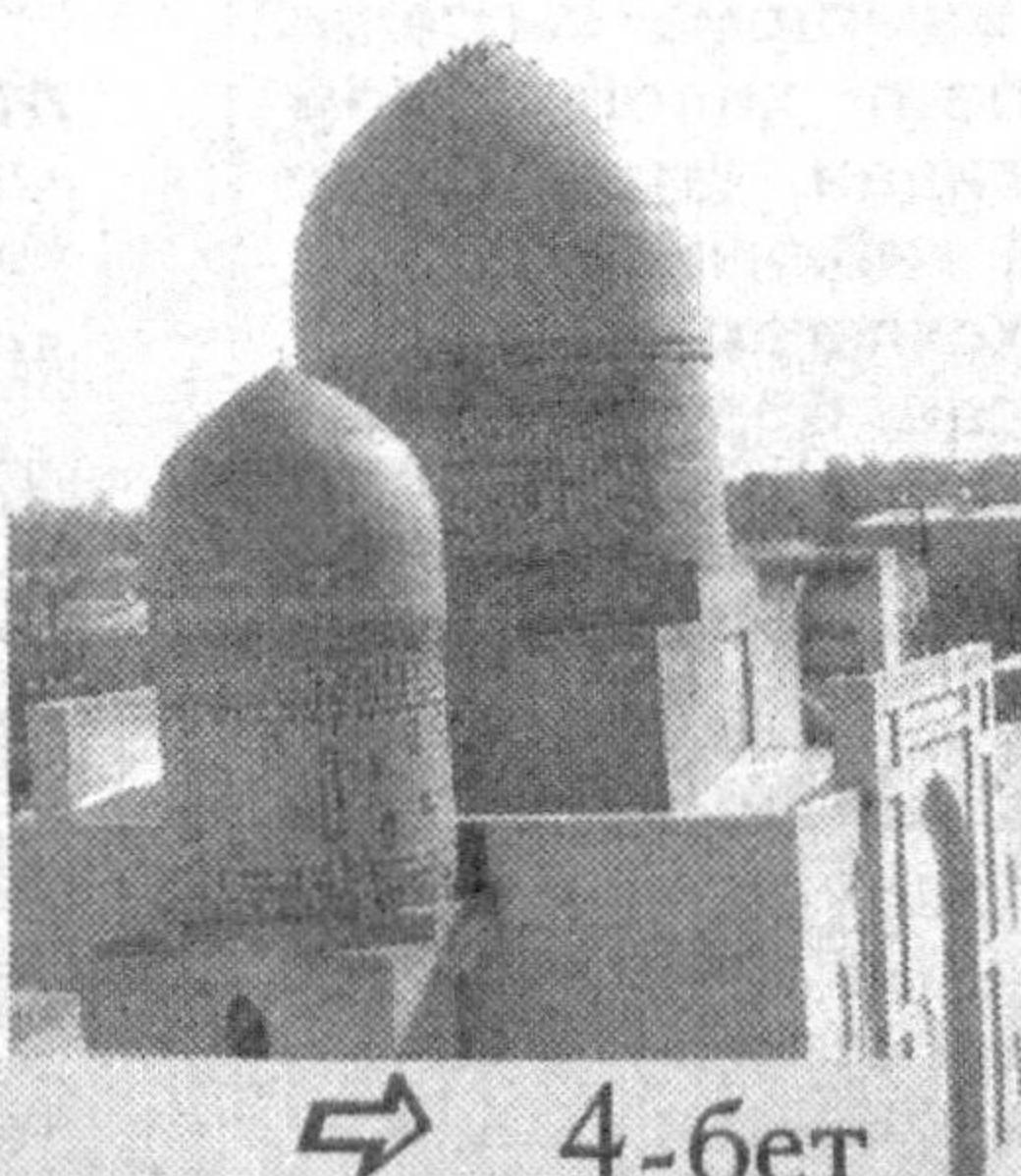
Муштариylаримиз кўнгли тўлсин

Ўзбек матбуотида танқид, танқидий материалнинг ўзгача қадри бўлиши лозим. Ҳар бир танқидий мақола бир мумманинг ечимига асос бўлиб хизмат килсангина ўша қадр бўлади...

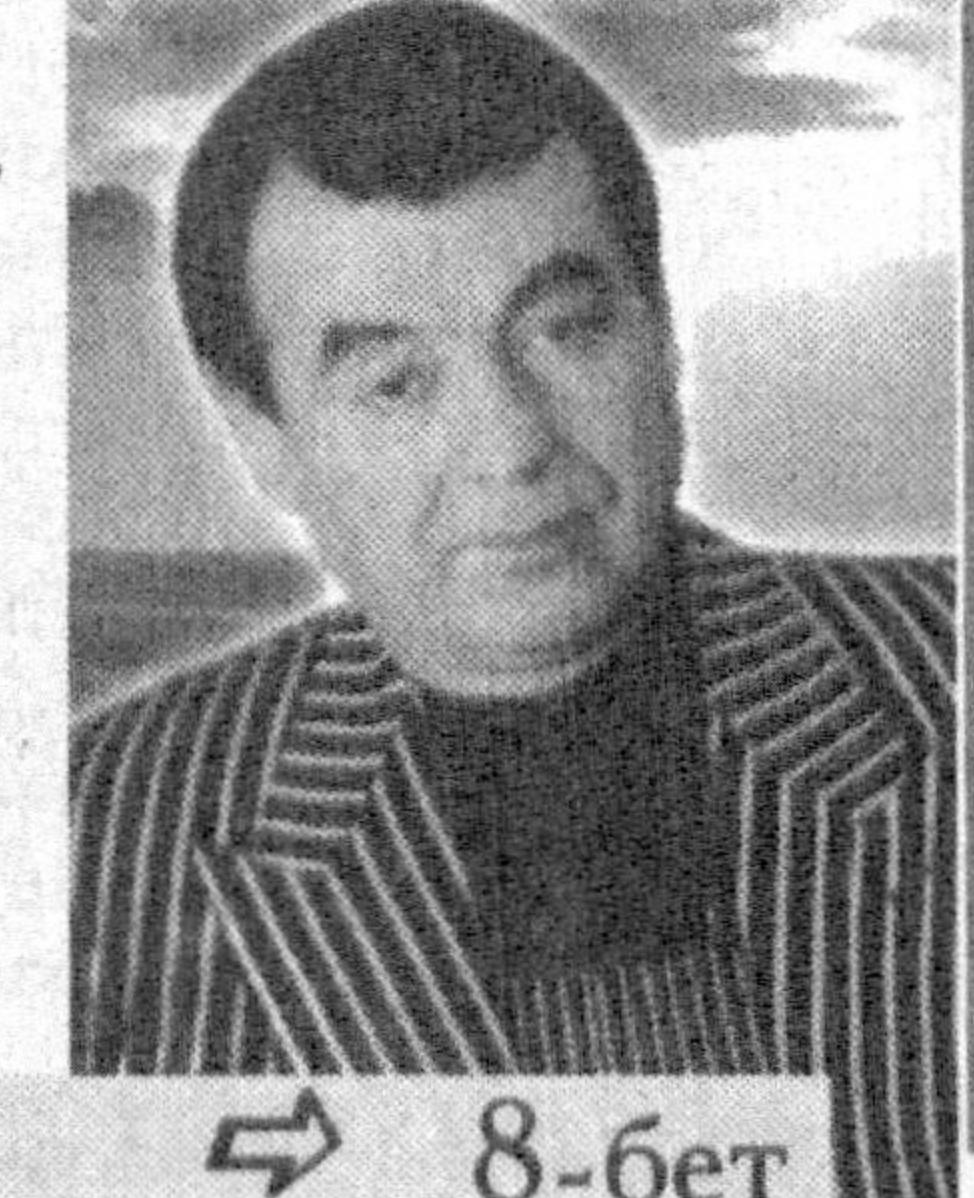
Ҳар гарди — ҳазина, ҳар тоши — ҳикмат

Кабртош битиклари тарих учун жуда ноёб маълумотлар берисиши, тарихий воқеаларга бойлиги келажак авлод учун ўтишини ўрганишга имконият яратади. Сиз юкорида зикр этган, ишончли ва содик амирлар ҳам барлос уруғидан бўлган...

“Кимки ўз юртида қадр топса, ўзгалар ҳам тан олади”

Санъат даргохига кирган ҳар бир киши энг аввало ўз йўли, ўз услугини топа билиши шарт. Хоразм, Сурхондарё, водий йўлида ижро этилаётган миллий қўшиклиримизни ривоҷлантирасак, мана шу санъатимизга машҳурлик келтиради...

ЧОРШАНБАДАН ЧОРШАНБАГАЧА

■ Тошкентда Шанхай ҳамкорлик ташкилоти Минтақавий аксилиерор тузилмаси (ШХТ МАТТ) Кенгашининг ўн биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Қозогистон, Хитой, Ҳалқ Республикаси, Қирғизистон, Россия Федерацияси, Тожикистон ва Ўзбекистон вакиллари иштирокидаги йигиндан терроризм, айримчилик ва экстремизмга карши кураш билан боғлиқ бир қатор қарорлар қабул қилинди.

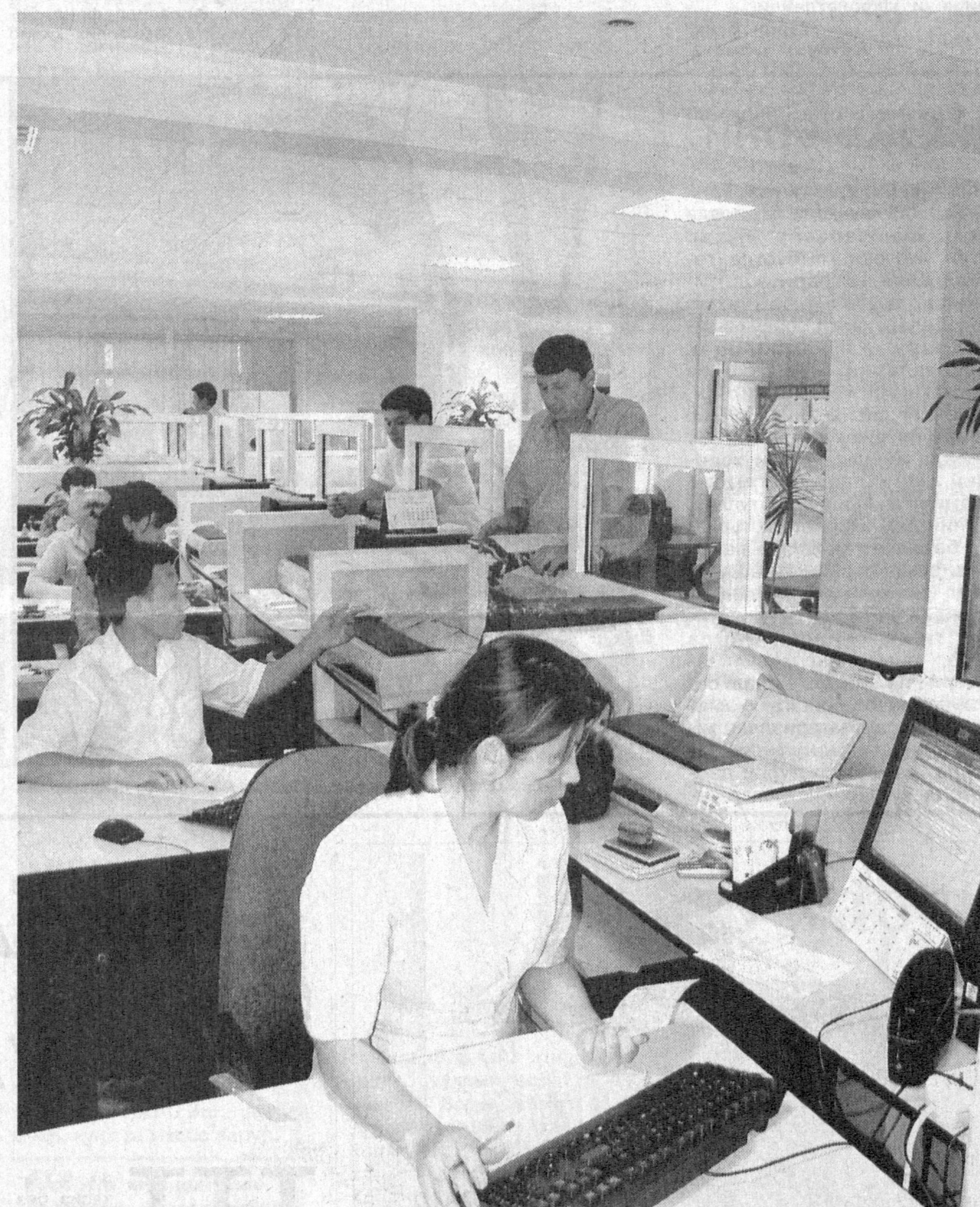
■ 28 марта куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўчинчи ялли мажлиси яқунланди. Ялли мажлисида 30 дан ортиқ масаласа, жумладан, 25 та қонун кўриб чиқилди. Муҳокама килинган масалалар юзасидан 60 нафардан ортиқ сенатор сўзга чиқди. Юқори палата мажлисида Ўзбекистон Республикаси нинг бир қатор конунлари маъкулланди.

■ Тошкентда “Ташаббус—2008” кўрик-тандовининг республика босқичига якун ясалди. Тандовда “Энг яхши тадбиркор”, “Энг яхши фермер” ва “Энг яхши хунарманд” каби асосий ҳамда бошқа бир қатор кўшичма номинацияларда энг яхши иштирокчилар аниқланди. Финал босқичи голиблирга Ўзбекистон Республикаси Президенти сорини — “Матиз” автомобили топширилди.

■ Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридан Давлат ва ҳамият қурилиши ақадемиясида кадрлар тайёрларда ва малакасини оширишнинг долзарб мақалаларига бағишланган давра сұхбати бўлиб ўтди. Таширф доирасида пойтактимиздаги “Ҳалқаро ҳамкорлик маркази”да Ўзбекистон — Вьетнам бизнес форуми ташкил этилди.

■ Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчиллик палатаси кўмиталари ролини янада кучайтишига оид долзарб мақалаларга бағишиланган давра сұхбати ўтказилди. Ташибирда Конунчиллик палатаси кўмиталари фолијитини янада такомиллаштириш, кўмита аъзолари фолијигини ошириш каби мақалалар муҳокама этилди, бу бўйича тегиши тавсиялар қабул қилинди.

■ Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридан қурилиши ақадемиясида кадрлар тайёрларда ва малакасини оширишнинг долзарб мақалаларига бағишиланган давра сұхбати бўлиб ўтди. Ташибирда ёш кадрлар мангаатларини янада мустах-

МУНОСАБАТ

Ишонч оқланмагандан сўнг

ёки ҳалқ депутатлари Сурхондарё вилоятиниң кенгаши навбатдан ташқари сессиясидан кейинги ўйлар

Ишонч инсоний қадриятларининг энг сараси га қиради. Раҳбарга бўлган ишонч эса унга бўлган эътиқодни кучайтиради, унинг масъулиятини, жавобгарлик хиссини янада оширади. Шунинг учун ҳам ишонч раҳбарга қандайдир. Ишонч сўзининг этимологияси ҳам худди шунга мос яни кredo-доверие, яни ишонч маъносини англатади.

Вилоятнинг биринчи раҳбари бериладиган ишонч эса иккى томонлама бўлади. Бир томондан мамлакат Президенти томонидан унга юксак ишонч билдирилган бўлса, иккичин томондан ҳалқ томонидан сайлаб кўйилган ва киллар — яни депутатлар ҳам ишонч билдирилдилар. Инсонга, раҳбарга ана шундай юксак шараф, масъулият юклитлач, ишонч билдирилгандан сўнг яна қандайди мукофот керак?

... Яқинда бўлиб ўтган ҳалқ депутатлари вилоятга кириб келиши масаласидир. Давлат томонидан яратилган барча шарт-шароитларга қарамасдан, вилоядаги кўшима корхоналар сони

дирилган ишонч оқланмагандаги тўғрисида афсусланиб гапидилар.

Дарҳақиқат,
Сурхондарё вилоятиниң
кейинги ўйлар

давомида агарр үлкага
айланип қолганини ҳеч

кимга сир эмас.

Қишлоққа саноатнинг

кириб келиши мутлақо

сезилмайди. Кичик ва

ўрта бизнесни

ривоҷлантириши

борасидаги Республика

хукуматининг талаби

деярлик бажарилмай

қолди.

Энг ачинарли аҳвол эса чет

эл инвестициясининг вилоят-

га кириб келиши масаласидир.

Давлат томонидан ярати-

лган барча шарт-шаро-

итларга қарамасдан, вило-

ядага кўшима корхоналар сони

бармоқ билан санайдиган даражада. Ахир барча шаҳар, туман ҳокимлари вилоят раҳбарлари чет элларда бўлиб, тажриба ўрганганек бўлишади, аммо жойларда амалий натижга йўқ. Бу борада айрим ҳокимлар ҳалқ ишончинин қозониш тўғрисида берган ваддатарини унтиб кўйишаётганга ўхшайдилар. Натижада Сурхон воҳасининг 15 та шаҳар ва туманлардан 13 таси дотацияда яни бокиманда ахвозда турганинни қандайдошлаш мумкин?

Бу борада вилоят, туман ва шаҳарлар раҳбарлари орасида лоқайдилкайфиятини нима билан изоҳлашни билмайсан, киши.

Ахир давлат маблаглари хисобидан улкан курилиш “Тошгузар-Бойсун-Кумкўргон” темир йўлинишга ишга тушиши, ҳар йили ўнлаб касбхунар коллежлари ва лицейлар курилиши ва ҳакоз бунёдкорликлари одамлар олқишишамокда. Аммо вилоят раҳбарлари ички имкониятлардан фойдаланаётганни сиздирилди.

Россияда жорий йилнинг 2 марта 2008-йилдан сўнг Сурхондарё вилоятиниң Дмитрий Медведев бу борада ўз қарашларини билдириди

2»

5»

2»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

5»

ДУНЁДА НИМА ГАП?

Россия қайси йўлдан боради?

(Бошланиши 1-бетда.)

Шубилан бирга ушбу нашр орқали Дмитрий Медведевнинг Владимир Путин ва маҳсус хизматлар борасидаги муносабатни ҳам билиб олиш мумкин.

“ДЕМОКРАТИЯГА КАМИДА 50 ЙИЛ КЕРАК...”

Дмитрий Медведевнинг фикрича, Россиядаги демократия ҳали жуда ҳам ёш, унинг ривожланиши учун маълум вақт талаб этилади. Натижаларни эса 30-50 йилдан кейингина баҳолаш мумкин.

Демократия универсал қадрият эканини эътироф этган давлат арбоби у айни замонда ҳар бир мамлакатнинг миллий тарихий аънаналаридан келиб чиқиши кераклигини айтади.

Медведевнинг таъкидлашича, Россиядаги цивилизацийий бошқарув шакларини амалга татбиқ этиш мумкин эмас, дея танқид қуловчиларни ёктирамайди. Янги сайланган президент давлатнинг ўзига хослигидан келиб чиқсан ҳолда демократик тартиб сари ўтишини ёқлади.

ХУСУСИЙ МУЛКНИНГ ФИРИБГАРЛАНДАН ФАРҚИ

Россиядаги демократиядан фарқ килиб хусусий мулк бир неча юз йиллар олдин ҳам мавжуд бўлган, деб эслатади Медведев. Бироқ вақтлар ўтиши билан хусусий мулкчилик босим остида қолди. Оқибатда унга муносабат ҳам

«Хозирга қадар кўплаб одамлар учун хусусий мулк фирибгарлик, инсонларнинг инсонлар томонидан мажбурлаб ишлатилиши ва оғир ҳаёт каби тушунчалар билан синоним маънони англатади»

ёмонлашибди. Д. Медведевнинг фикрича, ҳозирда Россиядаги хусусий мулкни қадрлаш ривожланган давлатлардаги каби юқори даражада эмас.

— Хозирга қадар кўплаб одамлар учун хусусий мулк фирибгарлик, инсонларнинг инсонлар томонидан мажбурлаб ишлатилиши ва оғир ҳаёт каби тушунчалар билан синоним маънони англатади, — дейди у. Бундай муносабат шаклланганини эса Россиядаги хусусийлаштириш жараёни тартибсиз ва хўжасизларча тақизилгани билан изохлаш мумкин.

— Биз ривожланиши модели сифатида бозор иқтисадиётини таъминлашимиз керак. Гарб мамлакатларидаги барча партиялар дастурларида хусусий мулкка хурмат марказий ўринда туришини яши тушунамиз, — деб иқтисодий соҳадаги вазифаларга ётибор қаратади.

Владимир Путиннинг президентликдан ҳукумат раислигига ўтишини бўлажак давлат раҳбари
Россиянинг цивилизациялашган бошқарув тизимида қадам қўйши сифатида бахолайди. Боз устига, олий лавозимдан ундан пастроқ мансабга ўтиш ва сиёсий фаoliyatni давом этишиш D. Медведев назидидан ватанпарварлик намунаси ҳам саналади. «Биз Европа давлатимиз. Европада эса жуда кенг амалиётлар кўланади», — деб изохлайди бўлажак раҳбар ўз қарорини.

ВЛАДИМИР ПУТИН... БОШ ВАЗИР СИФАТИДА

Россиянинг амалдаги раҳбари Владимир Путин ўз лавозимдан кетгач, ҳукумат бошлаги сифатида ишлаши деярли аниқ бўлиб қолди. Бу борада Дмитрий Медведев расмий таклиф билан чиқиши ва ушбу таклиф Путин томонидан қониқиш ила кабул килинди ҳам.

Президентлик даврида бош вазир Владимир Путин билан ишлаш хусусида тўхталган D. Медведев буни самарали бошқарув модели деб атади.

— Аниқки, одамлар ушбу тузилмани ўз холларича қабул килишади, айримлар ундан камчилик ҳам қидиради... Лекин биз етарида даражада тушунган кишилармиз. Вазифамизни уddyalaymiz, — деб сайловчиларини ишонтиради у.

Владимир Путиннинг президентликдан ҳукумат

раислигига ўтишини бўлажак давлат раҳбари Россиянинг цивилизациялашган бошқарув тизимида қадам қўйши сифатида бахолайди. Боз устига, олий лавозимдан ундан пастроқ мансабга ўтиш ва сиёсий фаoliyatni давом этишиш D. Медведев назидидан ватанпарварлик намунаси ҳам саналади. «Биз Европа давлатимиз. Европада эса жуда кенг амалиётлар кўланади», — деб изохлайди бўлажак раҳбар ўз қарорини.

НИҲОЯТ, МАҲСУС ХИЗМАТ ХУСУСИДА

Бир замонлар махсус хизмат нонини еган Владимир Путиннинг давлат раҳбари сифатида фаoliyat юргитгани гарб давлатларида танқид бахолангани эди. Маълум бўлишича, бўлажак президент махсус хизмат ва килларининг катта сиёсатга кириб келишини табиий ҳолат деб қабул киласи.

— Айни пайтда давлат лавозимларида олдинги даврдан кўра махсус хизматда тажриба ортирган одамларнинг кўпроқ ишлаб келаётганига мутлақ нормал ҳолат сифатида муносабатдаман. Бу борада биз ёлғиз эмасмиз.

Бошқа мамлакатларда ҳам махсус хизматда ишлаган ва уни бошқарган кўплаб кишилар сиёсий соҳада фаoliyat юргитиб келишмоқда, — дейди D. Медведев.

Бўлажак президентнинг фикрича, ушбу соҳа вакилларида ҳам салбий; ҳам ижобий тажриба мавжуд. Муҳими, ана шу тажрибадан қайси бири кўлланишида.

ЛОНДОН МЕТРОЧИЛАРИ НИМАДАН НОРОЗИ?

Лондон метроси касаба ўюшмалари жорий йил 6-9 апрелда уч кунлик иш ташлаш акцияси ўтказади. Ишчилар норозилигига метро иш вақти кўпайтирилган, ўнлаб кассалар ёпига кўйилгани ва штатда бўлмаган ходимлардан фойдаланилаётгани сабаб бўлган.

Касаба ўюшмаси ҳозирги иш тизимини ишчилар учун ҳам, йўловчилар учун ҳам хавфли деб ҳисобланомда. Лондон транспорт идораси (TfL) эса иш ташлаши асосида деб баҳолаган ва касаба ўюшмасини музокара ўтказига чакирган.

Лондон метроси касаба ўюшмаси ўтган йилнинг 3-6 сентябрда ҳам ходимларнинг оммавий ишдан бўшатилишига карши иш ташлаш ўюштирган эди.

7,5 минг ишик иштирок этиши режалаштирилган норозилик акцияси Лондондаги транспорт ҳаракатини издан чиқарни мумкин. Нега деганда, энг оммавий транспорт тури санонган метро ҳар куни уч милионга яхин йўловчига хизмат кўлади.

АЙБДОРЛАРГА... ИНГЛИЗ ТИЛИНИ УРГАНИШ “ЖАЗО”СИ

Американинг Пенсильвания штатида ўшаб келган уч нафар испан забони судланувчи зудик билан инглиз тилини урганиши керак. Акс ҳолда уларга озодликдан маҳрум этиш жазоси берилиши мумкин.

Люцерн округи суди Луис Рейес, Рикардо Домингес ва Рафаэль Гусман-Матеони талончилик жинояти содир этган деб топди. Суд жараёнда учала айланувчи ҳам инглиз тилини билмагани туфайли таржимон хизматидан фойдаланишга тўғри келади.

Аслида конунга кўра, судланувчиларга 4 ойдан 12 ойгача бўлган қамоқ жазоси берилиши керак эди. Бироқ суди Питер Олески йигитларга ёрдам бернишга қарор килди. Ҳукмга мувофиқ улар озодликка чиқарилади ва иш топиши ҳамда тил урганиши учун бир йил вақт берилади. Агар судланувчилар тил имтиҳонидан ўтломасалар, жазони тўлиқ тартибда ўташади.

КУБАЛИКЛАР УЯЛИ ТЕЛЕФОНДА ГАПЛАШИШЛАРИ МУМКИН

Куба ҳукумати тарихда биринчи марта ўз фуқароларига уяли алока хизматидан чекловларсиз фойдаланишга руҳсат бермоқчи. Ҳозирга қадар орол-давлатда факат амандорлар ёки хорижли мөхимонларғагина мобил хизматидан фойдаланишга изберилган.

Яхин кунларда мамлакат бўлган ETECSA давлат компанияси фуқароларга ҳам хизмат кўрсатишни бошлайди. Расмий тақиқ тифуфли айрим фуқаролар хорижликлар номига расмийлаштирган ҳолда уяли алока хизматига уланган эдилар. Эндилида улар ўз номларига олинган телефондан фойдаланишлари мумкин бўлади.

Жорий йилнинг марта кундаги кубаликларга компьютер, DVD ва видеоплеерлар сотиб олишига руҳсат берилган эди. 2009 йилдан эса кондиционер ҳарид килишга кўйилган тақиқ тартибда ўташади.

“АЭРОФЛОТ” – ОЛИМПИАДА ЎЙИНЛАРИ ТАШУВЧИСИ

Россиянинг “Аэрофлот” компанияси 2008 йилда Пекинда ўтадиган ёзги Олимпиада ўйинларининг расмий ташувчи сўлди. Бу ҳақда компаниянинг Хитойдаги ва колатонаси раҳбари Сергей Бугров маълум қылган.

Айни пайтда “Аэрофлот” Пекиндан ҳафтасига 10 та рейс амалга ошираётган бўлса, августр ойидан бошлаб қатновлар мидори янада кўпайши кутилимоқда.

Олимпиада ўйинларининг расмий очиши маросими 2008 йил 8 августрда бўлиб ўтади.

ТУРКИЯ ИРОҚ ШИМОЛИГА ЗАРБА БЕРДИ

Турк армияси Ироқ шимолидаги Курдистон ишчилар партиси обьектларига қарши артиллерия зарбалари берди. Ҳабарларга кўра, операция пайтida 15 нафар жангари ҳалок бўлган.

Жорий йилнинг 21-29 февраляда ҳам турк ҳарбийлари Курдистон ҳудудида ҳарбий амалиётлар ўтказанди.

Ушанда минглоб аскорлар, артиллерия ва бронетехника ишларига этган ҳужумига 240 га яхин курд жонгриси йўл килинди. Турни ахборот монбозорига кўра, жонг пойтида Туркия орнижадон 27 дан 100 ноғарично ҳарбий ҳалок бўлган.

БОЖХОНА НАЗОРАТИ БЕКОР БЎЛДИ

Шенген ҳудудига кириш муносабати билан Польша, Чехия, Эстония, Латвия, Литва, Венгрия, Словакия ва Словениядаги божхона ҳамда паспорт назорати бекор килинди. Шенген ҳудудига кириччи давлатларгагина тегиши бўлган мазкур коидада жорий йилнинг 30 мартадан кунгча кирди.

Табиики, Шенген ҳудудига кириш билан ушбу мамлакатларда йўловчилар оқими кескин суръатда ошиди. Шу боис ҳам, қатнов ўсиши ҳаракат маромига салбий этиасидалиги учун аэропортларда янги терминаллар курildi.

Фуқароларнинг паспорт ва божхона назоратисиз ҳардатини таъминловчи Шенген ҳудудига 1985 йили Бельгия, Нидерландия, Люксембург, Франция ва Германиянинг томонидан асос солинган.

Айни пайтда ҳудудга 22 давлат киради. Европа Иттифоқи давлатларидан Буюк Британия, Ирландия, Кипр, Болгария ва Руминия Шенген ҳудудига кириши мумкин. Жорий йилнинг сўнгидаги унга Кипр ҳамда Швейцария кўшилади. Болгария ва Руминия эса 2011 йили чегара назоратисиз тартибига ўтади.

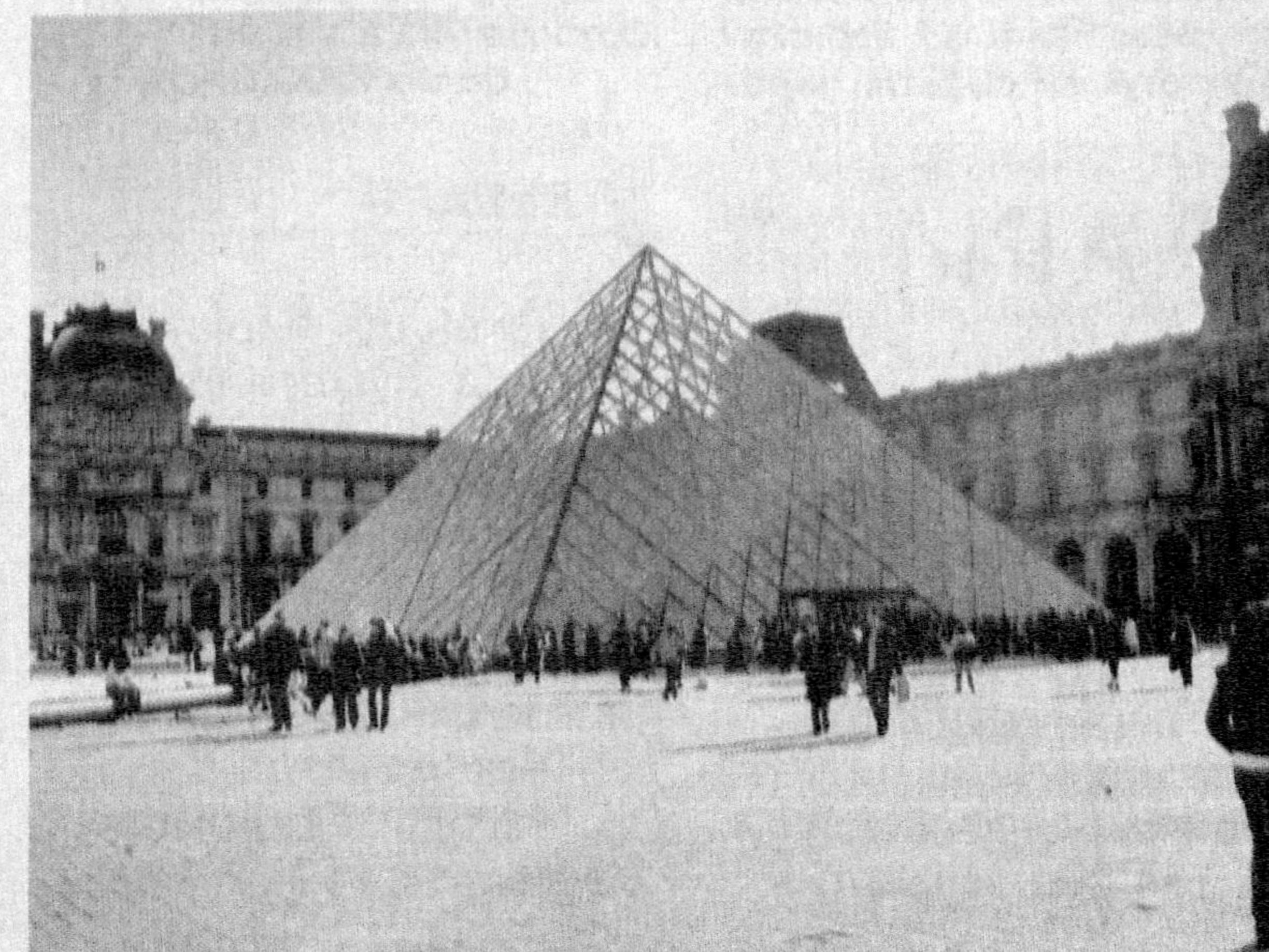
Хориж матботи ва Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

Лувр — дунёда биринчи музей

Франция пойтахти Парижда жойлашган Лувр музейи томошабинлар мидори бўйича дунёда биринчи ўринни эгаллаб турибди. The Art News報ерегининг ёзишича, ўтган йилнинг ўзида музейга 8,3 миллион киши ташриф буорган.

Музей хориждан келаётган сайдёхлар кўпроқ жалб этмоқда. Ўтган йили музейга келган томошабинларнинг 67 фоизи чеълил мөхонилардир.

1793 йили очиленг Лувр музейи Франциянинг кўп йиллик аънаналарга эга бўлган маданий маскани саналади. Музей директори Анри Луареттингин маълум килишича,

Лувр музейига 2007 йилнинг ўзида 8,3 миллион киши ташриф буорди.

Меҳр булоғини излаб...

Одам боласи, айниңса, ёшлар бобоси ва бувисини, ота-онасини, умуми ўзидан катта ёшдағиларни "сен"-сирап эканми? Шундай қилиб, "сен" сираганларни күрганда, айб сенде эмас, оиласында тарбиясизликка йўл кўйилганда, деймиз. Бир гал қизик воқеанинг гувоҳи бўлдим. Таниш ходондан бўлганимда, кекса ёшдағиларни набиралиридан ранжир қолганини эштадим. Улар: "Набираваримиз бизни яхши кўрмайди", дейиши. Хайрон қолдим. Бир фурсат ўтиб, ховлига чиқдим. Икки бирдай болакларга дуч келдим. Хар иккисига биттадан конфет бердим. Менга салом бериши, раҳмат айтишиди. Булар тарбиясиз болалар эмасди. Уларни гапга тутдим. "Буванзиз ва бувинизинг яхши кўрасизларми?" дей сўрадим.

— Мен бувамни ҳам, бувимни ҳам яхши кўрмай-

ман, — деди беш-олти ёшдаги қизалоқ.

— Сен-чи? — сўрадим ўтил болакайдан.

— Мен ҳам уларни ёмон кўраман, — деди.

— Нега? Ахир, улар яхши одамлар-ку, — дедим.

— Сиз шундай дейсиз.

Улар нуқул уят сўзларни айтишиб, бир-бирларини қарғаб, сўнишади. Бизларга ҳам ёмон, уят сўзларни айтишиди. Телевизорда беҳаё, уят киноларни кўришади. Биз эрталарни кўрамиз, десак: "Боринглар-е, бизни тинч кўйинглар, катта бўлгандарингда кўрасизлар", дейди. Кўннимиз Лобархон ва Латифхонларнинг буваси ва бувиси эртак китоблар олиб келиб, уларга ўқиб беради. Уларни ҳайвонот бобига, кўгирчок, театрига, истироҳат боғларига олиб боришади. Туғилган кунлариди соғвалар олиб боришади, бизнинг бувамиз ҳам бувимиз ҳам шундай бўлишганда эди...

Үлаб қолдим. Мургак юракларга меҳр бериб, сўнг улардан меҳр талаб қилиш ке-

рак эмасми? Мехрни бирдан ботмонлаб бериб бўлмайди. Меҳр болаларга ёшлигидан мисқоллаб сингдирилади. Яхши мумала ва сўз билан, эрталар ва достонлар билан намунали ва ибратли одобахлоқ қоидалари билан сингдирилади. Меҳр бериш худди кўёш нури ва тафтига ўтлаш бўлади.

Ерга сепилган дон-дун, зироат ургуларига харорат бўлмаса, вактида минерал ва маҳаллий ўйтлар, суберилмаса, парвариш қилингаса, уларнинг дурдун ўсиб, ривож топиши кийин кечади. Хонаки кушларга, уй ҳайвонларига ҳам меҳр, парвариш кераклигини яхши биламиш.

Меҳр ҳамма нарсага зарур. Айтайлик, имгла, касбхунарга қизишиш ва ҳавасдан ташқари меҳр ҳам кепар. Одам фарзандлари ҳам бу туйгулардан айри бўлмайди. Бува ва бувиларга, ота ва оналарга айтадиган гапимиз: "Авлал фарзандларингизга меҳр берингизлар, сўнг улардан меҳр талаб

қилинг. Болалардаги ҳар қандай нуқс, билингки каталарнинг беътиборлиги меваси. Колаверса, карс икки кўлдан, деб беъизга айтишмаган. Танганинг ҳам, таёқнинг ҳам икки томони бор. Ботиний ва зоҳирний ҳолатларимиз ҳам бунга бир мисолидир. Ахир, от изидан той юради. Демакки, ўзимиз қандай бўлслак, болаларимиз ҳам шундай бўлади. Одоб осто-надан бошланади. Куш ҳам уясида кўрганини қилади. Шундай эмасми?

Фарзандларимиз — бизнинг келажагимиз. Улар тарбиясида хатога йўл кўймайлик! Сўнгига пушмайон ўзимизга душман бўлмасин. Сиз ҳам, сен ҳам бир оғиздан чиқади. Одатда одобли болага "Рахмат!", одобсизига "... айтамиш. Одоблиси дилни хушнуд этади, одобсизи эса дилни хуфтон этади. Ана шу ҳолатларнинг мақбул жиҳати бугунимиз ва эртамиз учун жуда жуда зарур. Бежигза муҳтарман Президентимиз 2008 йилни — "Ёшлар йили", деб эълон

килмадилар. Болаларимизга барча зарурий шартшароатларни майли, муҳайё килайлик. Аммо... энг муҳими, энг кераклиси тарбия, одоб берайлик. Бунинг учун эса, аввало ўзимиз уларга ибрат бўлмоғимиз зарур.

Айтайлик, болага кўрс бўлма, сўкинма деб минг дашном бермайлик, ўзимизига қандай сингдириш керак? Сизлар бу ҳақда қандай фикрдасиз?

**Абдулхамид ҳожи
ҲАБИБУЛЛАЕВ,
халқ таълими аълоҳиси.**

Ойдин иқбол ошиёни

Кўкён педагогика коллежи тўғрисида гап очилгудек бўлса, унинг шуҳрати ҳақидаги кўп ибратни, тарихий воқеаларни эсга олишга тўғри келади. Чунки ба азин даргоҳ (соби) педагогика билим юртида ўзбек халқининг довруги дунёга чиқкан кўплаг таниқли фарзандларининг пойқадами мурхаби қолган. Жумладан, Кори Ниёзий, Мухаммад ўрзбоев, Убай Орипов, Ашуралы Зоҳирий сингари академилар, Абдулла Қаҳҳор, Собир Абдулла ва Ҳудоберди Тўхтабоев каби машҳур адабиляримиз шу жойда ҳашмаларидан бахраманд бўлишган. Улар ана шу билимгуда ўқишидан ва кейинроқ, ана шу даргоҳга қайтиб, ўз умрларини ёш авлод тавлими-тарбиясига баҳшида этгандар. Номлари Фаргонада вайисидагина эмас, балки бутун ўзбекистон ва ундан ташкагида ҳам ёйлаган олимлар, фан докторлари ва забардуш педагог-устозлар сафи жадду келади.

Истиқолол шароғати билан эса бу билимго замонавий коллежга аллантирилиб, унинг нуғузи янада ошиди. Қўркм ва салобатни бинонинг ўкув корпушларига янгича файз жо бўлди. Баҳтиёр ўтил-қизларимизнинг билимга иштиёқи, ҳавасни келтирувчи хулку одоби-юшондек чехларидан тортиб, педагогик жамоат таркибаги устоз-муబарийларнинг сабоқ бериш маҳоратларига, энг замонавий ўкув-амалиёт асбоб-ускуналарни, кўргазмаларни куроллар билан хизоҳланган сингхоналар ва лабораториялари, кўзни кунвонтирувчи спорт заллари, орасга кунвонхоналар ва ётоқхоналарга бўқиб, беихтиёр ҳавасиниг ортади.

— Карайб уч минг нафар талабамиз бор, — дейа ҳикоя қилинди коллеж директори Насибахон Усмонова ва яна айрим маълумотларни кўшиб қўйди. — Икки юз нафардан зиёд педагогларимизнинг барчиси олий маълумотли, мала-калии кадрлар...

Бизни кўпроқ қизиқтираётган масала — вилоятдаги энг йирик коллежлардан бири хисобланган ана шу даргоҳда

фани ва касб асосларини тала-балар кай даражада ўзлаштираётгани. Ва албатта, уни битираётгани ўш кадрларнинг ўз ихтисоси бўйича ишга жойлашади.

— Асосий ётиборимизда турган жиҳатлар ҳам худди ана шулар, — дейди саволимизга жавобан коллеж директори. — Аввало, маълум бир касбга қизишиб, шу йўналишдаги коллежга ўкишга келган ёшларга чукур билан ва мақале бериши вазифаси турса, иккинчидан уларнинг кейинги тақдирлари ҳам кўпчиликнинг ётиборида бўлмоғим керак.

Маълум бўлишича, Кўкён педагогика коллежида талабалар мактабчага ҳамда бошланнич таълим, мактабдан ташқари тарбиявий ишлар, жисмоний тарбия ва болалар спорти, информатика ва ахборот технологиялари, мусиқа таълими ҳамда кутубхонашунослик бўйича, жами етти хил йўналиша таълим-тарбия олишаро.

Дарҳакиат, коллежда мус-таҳкам ўкув-техника базаси яратилган. Билим ва малака сифатини ошириш ўйлида қилинган ибратбахш ишлардан бири — "Ўқитишнинг янгича педагогик технологияси маркази"нинг ташкил этилгани бўлди. Барча таълим-тарбия ишлари шу марказга бўлган ёшларнинг бўлиб, маъмурият бошчилигидаги энг тажрибали ўтибучиларни айтадиган. Марказ тавсияси, йўқорикомалари, таклиф ва мулоҳазалари орқали ўқитишнинг янгича педагогик технологияси мумкамлай ўрганилали. Ноанъанавий даргоҳ турларидан кенг фойдаланиш, ўз ўтибучиларга маслаҳат ва устубий ёрдамлар бериши, илғор ўтибучилар иш тажрибаси оммалаштириш, талабалар курс ишларининг химоя этилиши, уларнинг таянч сўз сўзларига асосланган

фикримизнинг далилидир. Коллежда талабаларнинг дарслардан олган билимларини мустаҳкамлаш максадида кўшимча ҳолда 50 та фан ва спорт тўғараклари мунтазам ишлаб турибди.

Бу ерда ахборот-ресурс маркази энг замонавий компютерлар билан жиҳозланган ва интернет тармогига уланган. Коллеж ўзининг ВЭБ-сайтига эга бўлуб, унда билимга ҳақидаги барча маълумотлар жой олган. Айни пайтада коллеж ўқитувчиларни айтадиган томонидан бошқарилади. Марказ тавсияси, йўқорикомалари, таклиф ва мулоҳазалари орқали ўқитишнинг янгича педагогик технологияси мумкамлай ўрганилали. Ноанъанавий даргоҳ турларидан кенг фойдаланиш, ўз ўтибучиларга маслаҳат ва устубий ёрдамлар бериши, илғор ўтибучилар иш тажрибаси оммалаштириш, талабалар курс ишларининг химоя этилиши, уларнинг таянч сўз сўзларига асосланган

Ана шу шартномалар асосида битирувчиларнинг иш билан таъминланилиши устидан доимий ва қатъий назорат олиб борилади. Масалан, ўтган ўкув йилидан мазкур коллежни 793 нафар ўшпар битирган бўлшича, шулардан 613 таси ўз ихтисосликлари бўйича ишларни олдиндан бирор таъминланади.

Ташрифимиз ниҳоясида таъминланади. Коллежда талабаси ва айни пайтада мазкур педагогик жамоанинг энг ўтибучиси Дилағирзў Махмудовнинг кўйидаги сўзларидан чукур мавзатийликни таъминланади. Шарифа мавзуда мактабчага ҳамда талабаси ва айни пайтада мазкур педагогик жамоанинг энг ўтибучиси Дилағирзў Махмудовнинг кўйидаги сўзларидан чукур мавзатийликни таъминланади.

— Коллежимизнинг буғунги киёфасига, бу ерда яйраб-яшаб таълим-тарбия оләтган минглаб бахтиёр ўшларнинг кайнон ҳаётига бокиб, кунвончларим дунёга сифмай кетади. Улар сафида ўзим ҳам бахтиёрман. Ҳамма-ҳаммаси учун Ўртбошимизга раҳмат.

Солих КАҲХОРОВ ®

АВВАЛИ

Самарқандда биринчи августандаги йўқотандурлар. Топган одам "Зарафшон" китобхонасига келтурууб топшурса анга 34 сўм ҳақи ҳалол сўйинчи берилур: билетнинг хумки ўшбу тарихдан бекордор.

Достон МАВЛОНОВ,
Навоий давлат педагогика институти

кошидаги академик лицей ўтибучиси.

САМАРҚАНД ХАБАРЛАРИ

ФАЛЛА ВА ОЗУКА БАҲОСИ

3-инчи сентябрда Самарқандда фалла-нинг баҳоси ушбу қарорда эди: ўн пути 60 сўм, биринчи 67 сўм, ёф 75 сўм, гўшт 5 сўм, қадоғи 4 сўм, сабзи 5 сўм, қадоғи 1 сўм, майизи

обжӯш пути 80 сўм, офтоби 65 сўм, арпа 24 сўм, мош 24 сўм, бозорнинг авзоига қарангандаги фалла кундан кун баҳоланмокга ўхшидур. Тангри скобитимизни хайрлик этсун!

"Хуррият",
8 сентябр, 1917 йил.

Нашрга тайёрловчи: Олимжон БОТИРОВ

ЭЪЛОН

Катта кўргон уйазди Челак волостной управителни Мирзошоҳ Эшмуҳаммад ўғли ўз номлари олинган доимий билетларини ва бир бумаҳнинчи ичидан топонча гувоҳномаси или 134 сўм ақчани

хам беҳоли ўтибучиси. "Хуррият", 23 августангизда ишлаб олганда.

ТАЪЛИМ

Барча зарурий шартшароатларни майли, муҳайё килайлик. Аммо... энг муҳими, энг кераклиси тарбия, одоб берайлик. Бунинг учун эса, аввало ўзимиз уларга ибрат бўлмоғимиз зарур.

ЛУҚМА

Фойиб бўлган ҳайкал

Буок бобомиз ҳазрат Алишер Навоининг 550 йиллиги арафасида Карманада унинг муззам змайхалари ўрнатилидаги бўлди. Қасби қурувчи раҳбарлар ҳайкал жуда кичинагина бўлди. Ҳайкални олиб ташлаш, салобатли, улкан ҳайкал ўрнатиш лозимлиги ҳақида фикр билдирилди. Ҳайкалта-рошлар қайтадан иш бошлаши. Орадан бир оз вақт ўтиб, 1991 йилнинг 21 марта куни ҳайкал тантанали сурдат очилди. Шеърхонлик, ғазал-хонлик дилларга нур бағишилади.

Иш бошланиш кетди. Тикланажак ҳайкал атрофи ободонлаштирилди, дарахтзор ва гулзор барпо этилди. Ниҳоят, ҳайкал келтириб ўрнатилди. Аммо ҳайкал жуда кичинагина бўлди. Ҳайкални олиб ташлаш, салобатли, улкан ҳайкал ўрнатиш лозимлиги ҳақида фикр билдирилди. Ҳайкалта-рошлар қайтадан иш бошлаши. Орадан бир оз вақт ўтиб, 1991 йилнинг 21 марта куни ҳайкал тантанали сурдат очилди. Шеърхонлик, ғазал-хонлик дилларга нур бағишилади.

2000 йилда ҳам вилоятнинг собиқ ҳокими магистр йўлниң кенгайтириш баҳонасида ҳайкални олиб ташлашомакчи бўлганда. Ҳ

МАЪНАВИЯТ

ТАФАККУР

“Осмон йироқ, ер қаттиқ”

Tарих чириғидан ўтиб келалтган ушбу мақола замирда чукур мөхият ётганини хеч ким инкор этмас керак. Унинг асли хикматини эса ўша мақолни қандай талқин қила билишда, деб ўйлайди.

Кўпчилигимиз мақолга изоҳ берадиганимизда иложисиз ахвolda колиш ёки муаммолар гирдошибда бўлиш деган маъно билан чекланамиз. Атоқли адимимиз Абдула Кахор “Бемор” хикоясига айнан шу мақолни эпиграф сифатида танлагани унга тушиш кайфиятни ўтиготчи востида сифатида карашимизга асос бўлганди, десак янгилимаган бўламиш Аслида-чи?

Яккunda машхур шоиримиз Усмон Азим қаламга мансуб мисраларни ўқиб, “Осмон йироқ, ер қаттиқ” мақолига бўлган шахсий муносабатим бутнай ўзгарди. Шеърнинг мазмуни тахминан шундай эди:

“Сен осмонга қараб бир-биридан ширин хаёлларни суварев, чунки у жудам йироқ, ерга қадамнинг ҳам дадил ташла, боиси у жудам қаттиқ”. Мен ўз тасаввурмад билан шеърни идрор этишга уриндим. Осмон — бегубор орузларимиз. Улар ҳақида ўйлаш бизга қанот бағишлади.

Оразуминг чексиз фасодида хаёлан сайд этиши нақадар завкли. Ер бизни кафтида кутариб юради. Мудом ҳарқатта, яшаш учун тинимиз сиз курашга ундайди. Эҳтимол, дунёнинг ишлари доим биз ўйлагандай бўлиб чиқмас. Баъзан ўзимизни тубсиз ташвишлар домига тушиб колгандек хис этамиз. Айнан муаммолар инканасига колиш ақлий ва жисмоний имкониятларимизни тўлароқ намоён этишимизга ёрдам беради.

— Алишер Навоий ижодида шундай хикмат бор, — дейди адабётшунос Рашид Жумаев. — Агар бошинигзага бирор кулфат тушса, хурсанд бўлинг. Чунки сиз ўша кулфатни бартарафа этиши ўйла изланасиз, фикр қиласиз. Фикрлаш ва изланиш эса сизни Ҳаққа яқинлаштириди.

Муаммо ва қийинчиликлар

Элбек ЖУМАНОВ.
Карши шахри.

ФАХР

УМИД ФУНЧАЛАРИ

Кишининг охири кунларидан бирни эди. Чилонзор туманида яшайдиган жияни Юсуфалининг уйидан соат ўн бирлар арафасида чиқдик. Куёшли кун бўлса-да ҳали қишини заҳри, совуқ сезилиб туради. Ховли сатҳидан узоқлашар эканман йўлук бекатида уч-тўртта, беш-олти. ёшлардаги болакайларга кўзим туши. Улар нимадандир баҳлашиб ўтиришганди. Қизиги менга қарашди. “Ассалому алайкум!”, деб бир овоздан салом бериди. Танимаган болаларнинг саломига алик олдим ва: “Баракалла, омон бўлингизлар”, дедим кувониб кеттаганди. Бу Ҳизр назари тушган муқаддас юртнинг, улуғ ва буюк бобаларимизнинг қони улар томирнида жўш уриб турганга амин бўлдим. Шунда, у ер бу ерда айрим ношуд одамларнинг: “Бугунги ёшлар айниб, бузилиб бораёт”, — деб умидсизлини килиб, хавотир ва ташвиш қишиларига жоҳат йўқигигига ишон ҳосил қилдим.

Ха, оқкан дарё оқаверади. Бугунги авлодларимиздан худо ҳоҳласа келажакда ажойиб, улуғ инсонлар етишиб чиқиши, шубҳасиз.

Кексалар ва ота-онасинынг дуосини олган ёшлар ҳеч қачон кам бўлишимайдилар. Ҳали улар юрт ва миллат довргуини оламаро таратадилар. Қалб нияти шуки, бизнинг умид ғунчаларимизнинг юзлари ёруг, кўллари баланд бўлсин!

Хабибулла АБДУЛХАМИДОВ,
доцент.

КУЗАТУВ

Автобусдаги ҳангома

Mаъломотларга қараганда, ривожнинг мамлакатлардаги бўзлар ёшлар ўзлардаги тартибли ва ташвишиз ҳаётдан бешиб, узок ўзларга саргузашт излаб чиқиб кетишишаран. Ва, баъзи ҳолларда “саргузаш”лар аянчи якуп топади. Шунинг учун ҳорижилар фарзандларини иқтисодий эҳтиёжларини атайн тўла-тўқис қилишини исташмайти.

— Каттасининг бўйи етиб қолди, бошини иктида қилишим керак, — дейишиди бозингин бир қизининг бир қизини иктида. — Уртансининг бирда қизини кептияни. Ҳар куни юзлаб йўналишиларда пойтак ва виляятларнинг турли ҳудудларидан кетнайдиган автоуволовлар минглаб қишиларнинг манзилини яқин, мушкулини осон қилиш баробарида умримизнинг олтинга тенг лаҳзалиаринида асрайди. Қизини, ҳаётимизнинг бир бўлгани ўтадиган автобусларда ҳам қишини мушоҳадага чорлайдиган воқеалар содир бўлиб турадан.

Ҳайдовчимиз эса пинагини бузмай, қизгин сухбатини давом эттираверди.

Бу орада босха ўйналишинг автобуси олдинга ўтиб тўтади. Буни қаранг-ки, нариги автобусдаги читчалигига ўтиг ҳам биздаги “хулико”нинг таниши чиқди. У шұтқа чалиб қизчани ўзига қаратди ва қўлни ҳавода силкитиб, кейин лабига теккизди. Шундагина биз ўтирган автобуснинг ҳайдовчиси ҳушшер тортиб, зое кетган вақтининг хисобини қишириш учунни, ёнидағи қизга зўрлигини исботламоқи бўлими, ҳар ҳолда тезлики юкори даражада ошириб, олдинлаб кетган автобуснинг кетидан тушди. Кўрган киши автобусларди бўлашибди.

Бундай воқеаларга сиз ҳам бир неча бор гувоҳ бўлгандирисиз эҳтимол. Айтмоқи бўлганимиз, ҳоҳ ҳайдовчи бўлайлик, ҳоҳ оддий йўловчи одоб-ахлоқ қоидалари ҳаётнинг тошу тарозусини бир маромда саклаб турдиган посанги эканлигини унутмасак эди...

Иномжон АБДИЕВ.
журналист.

мусобақаси бўлаяпти, деб ўйлаши тайин. Икки “чавандоз”нинг “улов”и силкиниб кетяпти. Ҳой барақатоптур, бундай кимма, дейдиган мард йўқ. Тўртбеш беҳидатдан кейин нариги автобус бошқа ўйла бурилиб кетди, шекилини ҳайдовчидан ўзига ёшлардаги аёл жўр бўлди.

Ҳайдовчимиз эса пинагини бузмай, қизгин сухбатини давом эттираверди. Бу орада босха ўйналишинг автобуси олдинга ўтиб тўтади. Буни қаранг-ки, нариги автобусдаги читчалигига ўтиг ҳам биздаги “хулико”нинг таниши чиқди. У шұтқа чалиб қизчани ўзига қаратди ва қўлни ҳавода силкитиб, кейин лабига теккизди. Шундагина биз ўтирган автобуснинг ҳайдовчиси ҳушшер тортиб, зое кетган вақтининг хисобини қишириш учунни, ёнидағи қизга зўрлигини исботламоқи бўлими, ҳар ҳолда тезлики юкори даражада ошириб, олдинлаб кетган автобуснинг кетидан тушди. Кўрган киши автобусларди бўлашибди.

Бундай воқеаларга сиз ҳам бир неча бор гувоҳ бўлгандирисиз эҳтимол. Айтмоқи бўлганимиз, ҳоҳ ҳайдовчи бўлайлик, ҳоҳ оддий йўловчи одоб-ахлоқ қоидалари ҳаётнинг тошу тарозусини бир маромда саклаб турдиган посанги эканлигини унутмасак эди...

Иномжон АБДИЕВ.
журналист.

ОПЕРАЦИЯ

Шифокор ҳамкасиги:

— Менинг беморим операциядан чикмади, ҳаётдан кетди, — деди.

— Вой энди нима қиласиз?

— Хотиржам бўлаверинг, ҳакимни операциядан олдин олиб кўйганиман.

ПАРИШОН

(Латифага пародия)

Нуроний ҳолдан сўрашибди:

— Неча ўщасиз, отаҳон?

— Тўқондан ошдим, бутам.

— Офарин, минга киринг. Чехрангизда паришонлик сезандайди бўлајпимиз, бунинг сабаби нимада?

— Бобом “қачонча ишламасдан отангнинг топганини унутмасак эди...

Толиб ҚАНОАТ

УДУМ

Чилланинг аҳамияти

Tуркий халклар удумларида ит билан боғлик ажойида одатлар мавжуд. Масалан бир пайтлар чакалоқ дунёга келганида, унга или кийгизилган либос “ит кўйлак” деб аталган. Бундай кийим кийдиганинг мазмун-моҳиятига келсак, яни боланинг чиллалик даврида ҳар хил бало-қозолардан, инс-жинслардан химоя килади, деб ўйлашибди. Чиллалик ўйга чивин киритмасликка ҳаракат килишган. Бола чилладан чиқказида, бўлгайдан ковурмач килиб таркитишган ва “ит кўйлак” кийдирсан. Шу боис ҳам бэззи бир тозигашни келишади.

Чакалоқни или бер бешикка белаётганди: “Әгаси келди-я, кукуллари кочин-а”, дейдилар. Азал-азалдан удумларимизда итни одамнинг энг содик дўсти деб қарашган. “Ит вафо” сўзи ҳам бўлајпимиз, деган гаплар ишлатилади.

Мустақиллигимиз ўлароқ, ақида тўйлари ўтказила бошланади. Янг түғилганинг болага оид расм-руsumлар пайдо бўлди. Шаръий-исломий тўйлар ўтказилипти. Булардан foғтада хурсандимиз, албатта. Лекин... Яккunda бир бирордадан набирилар бўлган экан. Шу киши: “Хурсанчиллигимизга шерик бўласиз, кечка тугурухондан олиб чиқдик. Бугун хонадони мизда кувончи кун, бирга бўласиз”, дедилар.

Бордирордимининг кувончи чексиз эди. Уй тўла сада қарашади. Бироғи чархнига сада қарашади. Санъаткор хонандалар авҳади. Видеочиплар суратга олишмасди. Бу кичик бир тўйга ўшҳаш кетарди. Табриклар, совғалар... Бир пайт шоҳона йўргакда чақалоқни олиб келишибди. Йўргак кўлма-кўл бўлиб кетди... Булар ҳам майлидир. Аммо чакалоқни кимга кўрпроқ ўшҳашди, неча кило түғиллиги бахс-мунозарали бўлиб кетди. Ҳали каттакон ақида тўйи ўтказилиши ўзлон қилинди.

Кўпчилигимиз “чилла”, “кирк”нинг мазмун-моҳиятини яхши билмас эканим. Чакалоқнинг дуркун, эмрин-эркин ўзиши учун “чилла” зарур. Чилла, бу — муҳофазадир. Болага бегона кўз, сук кирмаслиги керак. Бу замонавий тиббётга ҳам мос келади. Ахир, ёш кучат икота қилинади-ку? Ҳа, чилла ўз номи билан чилла. Унга амал қилишимиз лозим экан. Ҳатто кўёв-келлигинг, киши ва ёзинг, ўлган кишининг ҳам чилласи бўлади.

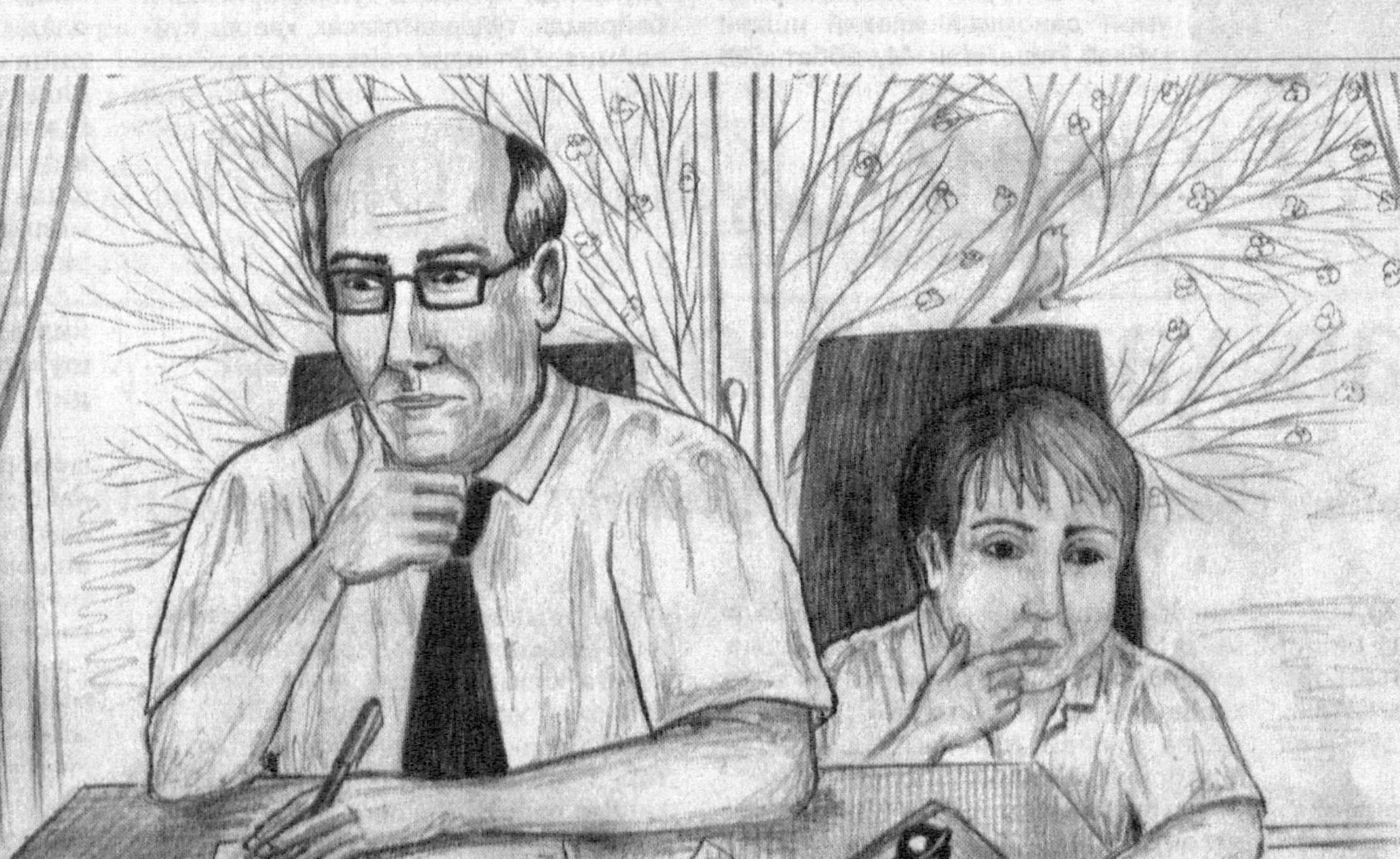
Аммо... минг афсуски, набира кўрган бирордимининг кувончи узоқка чўзилмади. Болани кўз, суклардан сақлай олмади. Кейинги пушаймон ва надоматнинг фойдаси бўлмади.

Ўзбекларда чилла, бешик, исирин солиси кабилар бор гап. Унга амал қилишиб керак. Буларнинг аслида эскилилар, иллатга олакоси ҳам йўқ. Бу русум, одатdir. Унга бефарқ бўлмайлик.

Абди ҲАБИБОВ

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси Фарғона вилоят бўлими ғуломи Фарғона вилоят телерадиокомпанияси

Рустамжон БОЙМАТОВНИГ
бевакъ вафоти муносабада билан унинг ота-онаси ва барча яқинларига чукур ҳамдардлик билдиради.

боришибади.

Ҳалкимиз бежиз отанинг сўзи ўкдай айтмаган. Қола-верса, элизимизда отанинг қарғишига колган ўзим-ўсмайди деб айтади. Оқладар бўлган фарзандларнинг бирин иккни бўлмайди деган қатъий хукм чиқарилган. Юқоридағи фикрлар ўзбек оиласидан отанинг мавқеи юкори эканлигиги нўзигимга ўтказилишини кўрсатади.

Маъмурохон Мирзаева, ҳамшира, 2 фарзанднинг онаси:

— Ота-оналар мажлисларига кўпинча ўзим қатнашаман. Ўкув илини сўнгидида отанинг мажлиси, дейисалда бундай йигинлар “Ота-оналар мажлиси”, дейисалда унда аксари ўкувчиларнинг оналари катнашади. Тўғри, баъзида 25-30 нафар ўкувчи ёки талабанинг иккни ўзни учтишини кетти. Улар ҳам худди адашиб қолгандай соатларига қарашиб йигилишини тезроқ тугашини кутиб ўтиришади. Гўё улар учун фарзандларининг таълим-тарбиясининг қизиги йўқдайди.

Менимчама ўқишини раббатлантириши максадида аъло баҳосига 100 сўмдан пул бериб турдим. Баъзи вақтларда бир фаннинг ўзидан уч-тўртгадан 5 баҳо олиб келганига ажаблашади. Шу алфозда 7-синфга қадар у 5 олишдан, мен эса пул беришдан чарчамадим. Ўглим 7-синфдан ихтиослаш-

“Ота болаларни бино қилиш, упорни едириб-ичириши билан ўз зиммасидаги вазифанинг учдан бирини бажарган бўллади. У болаларни одамзот қаторига қўшмоги, жамиятга эса — фоал қишиларни, давлатга-фуқарони, етишириб бермоги керак. Шу учала қарзини узиши мумкин бўлгани ҳолда бу ишни бажармagan ҳар қандай киши айбдордир, борди-ю, бу қарзини ярминингизни узса, яна баттароқ айбдор бўлади. Кимки

